

СТАНОВИЩЕ

от проф. Мишел Салватор Израел, д.м.,

Катедра „Хигиена, медицинска екология, професионални заболявания и медицина на бедствените ситуации“, Факултет „Обществено здраве“, Медицински университет - Плевен

Относно: Конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор“ по Хигиена (вкл. трудова, комунална, училищна, радиационна, хранене и др.), професионално направление 7.1. „Медицина“, в Катедра „Хигиена, медицинска екология, професионални заболявания и медицина на бедствените ситуации“ при Факултет „Обществено здраве“ при МУ-Плевен, обявен в ДВ бр. 92 от 31.10.2025 г.

Становището е разработено на основата на Заповед № 4433/25.11.2025 г.

До конкурса е допуснат един кандидат - доц. д-р Ваня Атанасова Бойчева (Бирданова), д.м., ръководител на катедра „Хигиена, медицинска екология, професионални заболявания и медицина на бедствените ситуации“, при МУ-Плевен.

Кратки биографични данни:

Доц. д-р Бирданова е магистър по медицина от 1986 г., ВМИ Плевен. По същото време получава и специалност „лектор по здравна просвета“. Медицинска специалност „Обща хигиена“ завършва през 1993 г., а „Хранене и диететика“ – през 2016 г. През 2015 г. защитава образователно-научна степен „доктор“ по научна специалност „Хигиена“. Академичната длъжност „доцент“ получава през 2017 г.

Професионалното ѝ развитие започва като завеждащ Селски здравен участък - лекар, с. Рибен, община Долна Митрополия, област Плевен през 1986-1990 г., а от 1990 г. тя е във ВМИ Плевен / МУ-Плевен като асистент, старши асистент, главен асистент, доцент, като от 2020 г. е ръководител катедра „Хигиена, медицинска екология, професионални заболявания и МБС“.

Научно-изследователска дейност:

Авторската справка на доц. Ваня Бирданова, д.м. показва изпълнение, многократно повече от всички изисквания за академичната длъжност „професор“, съгласно Закона за развитие на академичния състав на Р България и Правилника за прилагането му в МУ-Плевен, а именно:

- ✓ Защитена дисертация в същата научна специалност – група А – 50 т.;
- ✓ Хабилизационен труд/монография – група В – 100 т.;
- ✓ Публикации - показатели от група Г5 до Г9 – 100 т., изпълнение – 388,57;
- ✓ Цитирания – група Д10 до Д12 – 100 т., изпълнение – 300 т.;
- ✓ Група Е – 100 т., изпълнение – 391,82 т.

Няма да коментирам дисертационния труд, както и публикациите, свързани с него.

Публикации

Представените от кандидатката публикации в чужди и в български издания, които са реферирани и индексирани в Scopus и Web of Science, са 9 броя в следните списания: *Journal of IMAB, General Medicine, Ecologia Balkanika, Trakia Journal of Science*.

Публикациите в чужди и в български нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани сборници с публикации в пълен текст, са 21 броя и са в следните списания: *International Journal of Infectious Diseases and Therapy*, *Здравна политика и мениджмънт*, *Science & Technologies*, *Превантивна медицина* или са издания на МУ-Плевен, части от книги, сборници, доклади или монографии.

В 9 от тези публикувани материали, доц. д-р Бирданова е първи автор, което говори за нейното лично участие в публикациите.

Публикациите на доц. д-р Бирданова са основно в областта на хигиената: хигиена на околната среда, трудовата медицина, хигиената на храненето и профилактика на социално-значими заболявания, както и част от тях – в сферата на медицинското образование.

От официалната справка за цитиранията, по прегледани бази данни Scopus, Web of Science и Google Scholar и материали, прегледани De visu, са издирени 18 цитирания в чуждестранни източници и 29 цитирания в български източници.

Общият импакт фактор (IF) и Scientific Journal Ranking (SJR) на кандидатката от пълнотекстови публикации и публикувани резюмета в реферирани и индексирани списания от проведени форуми в чужбина е: IF = 11,171; SJR = 1,301.

Кандидатката е цитирана в Web of Science, Scopus, Google Scholar. От тези цитирания тя има h-index от 1 до 3, което е сравнително висока оценка за публикуваните материали.

Учебници

Кандидатката има участие в написването на два учебника и 1 практическо ръководство – 1 учебник за студенти по стоматология, 1 учебник по хигиена на храненето и 1 ръководство по хигиена на храненето, предназначени за инспектори по обществено здраве.

Научни проекти

Доц. д-р Бирданова има участие в 2 международни проекта, 2 образователни проекта и 4 проекта, финансирани от МУ-Плевен (на 2 от тях е ръководител).

Участия в научни форуми

Доц. д-р Бирданова има много голяма активност в представянето на научни резултати в научни форуми у нас и в чужбина. Нейните участия са 18 бр. в чужбина и 51 бр. у нас.

Доц. Бирданова е член на European Public Health Association, Българска асоциация по обществено здраве, Българско научно дружество по обществено здраве и Българското дружество по хранене и диететика.

Тя има много участия в научни журита - 26 бр., редакционни колегии – в JBСR – Journal of Biomedical&Clinical Research, рецензии на научни проекти и 1 монография.

Учебна дейност

Официалната справка за учебната натовареност на доц. Бирданова включва лекции, практически упражнения, провеждане на семестриални и държавни изпити на студенти от факултетите по Медицина, Фармация, Медицински колеж, Здравни грижи, Обществено здраве. Общият брой часове за последните 3 години е 3403 часа, включващо и часове за докторанти. Част от цитираните часове за обучение на студенти

са на чуждестранни студенти по медицина на английски език. Доц. Д-р Бирданова има ръководство на 3 докторанти, 2 от които, успешно са защитили своите дисертации.

Тя участва и в обучението на специализанти в 7 основни модула.

Основни насоки на публикационната дейност

В областта на *замърсители в околната среда и храните* (Г7-5; Г7-8; Г8-9; Г8-13; Г8-16; Г8-17). Тук приносите са в областта на нитратното замърсяване на водите, потенциалния риск от атмосферни замърсители и на такива в храни с прилагане на европейските практики, риска от хранителна експозиция с тежки метали (олово, кадмий) при млади хора, както и по отношение на шумовото натоварване в района на гр. Плевен.

В областта на *хигиенния контрол при работа с биологични агенти* (Г7-1; Г8-1; Г8-6), кандидатката е приложила епидемиологичен проспективен модел за оценка на бруцелозата. Установени са професионалният характер на заболяването, факторите за предаване на заразата, насоките за хигиенния контрол.

Безопасност и здраве при работа (Г7-2; Г7-3; Г7-4; Г7-7; Г8-4; Г8-5; Г8-18). Изследвани са различни професии и браншове, като машиностроенето, лесовъдството, птицевъдството, мебелното производство, като е правена оценка на различни фактори на работната среда и навиците на работниците (тютюнопушенето) за увреждания на работното място и професионалната патология – захарен диабет тип II, увреждания на периферната нервна система, артериалната хипертония. Въз основа на това са направени препоръки за скринингови програми за профилактика, за храненето на работещите и други.

Хранене, функционални храни, диетични подходи (Г7-3; Г7-9; Г8-2; Г8-3; Г8-7; Г8-8; Г8-9; Г8-14; Г8-19; Г8-20). Тук са изследвани млади хора, възрастни лица от селски райони, жени, горски работници, с цел оценка на хранителното поведение и режим на хранене, свързано с неблагоприятни последици. В резултат от изследванията са приложени хранителни модели, диетотерапия, интервенционни програми.

Телесен състав, метаболитен синдром и рисково здравно поведение (Г7-6; Г8-20). Представени са регионални данни за телесния състав, създадени са алгоритми за диетологична консултация, промоция за национални препоръки за рационално хранене, с цел превенция на метаболитния синдром.

Медицинско образование – проблеми и иновации (Г8-12; Г8-15; Г8-21). Основните приноси на доц. Бирданова в това направление е усъвършенстването на програмите по хранене и диететика.

Монографията „Телесен състав и хранене“, на доц. д-р Бирданова, представена като хабилитационен труд, е оригинален научен продукт, който интегрира съвременни и иновативни дигитални методи за оценка на телесната композиция и здравния риск с хранителни стратегии, подкрепени от научни доказателства и резултати от собствени проучвания.

Комплексна оценка и анализ на дейността

След внимателното запознаване с представената за конкурса подробна документация приемам изцяло формулираните от кандидатката в авторската справка научни и научно-приложни приноси - резултат от изследователската ѝ дейност.

Цялостната научна - изследователска и учебна дейност на доц. д-р Ваня Бойчева, провеждана в продължение на повече от 30 години, е в областта на хигиената на

храненето и в други области на хигиената (трудова, комунална), както и в методологията на медицинското образование по хигиена.

Научната ѝ продукция е огромна и със съществени резултати. Познанията ѝ са основани на висока степенна квалификация, както и на упорит труд, като тя ги прилага адекватно в научната си и учебната работа. Доц. д-р Бирданова е търсен лектор от студентите и специализантите по медицина и здравни грижи.

Тя има и сериозна учебна натовареност и административна отговорност, свързана с ръководството на катедрата по хигиена при МУ-Плевен.

Моето лично мнение за кандидатката, която познавам от 2010 г. като член на колектива на Катедрата по хигиена е, че тя е изключително трудолюбива, със сериозни научни интереси и с висока ерудиция.

В заключение, с убеденост предлагам на почитаемото Научно жури да избере доц. д-р Ваня Атанасова Бойчева (Бирданова), д.м., за академичната длъжност „професор” по област на висше образование „7. Здравеопазване и спорт“, професионално направление „7.1. Медицина“, по „Хигиена (вкл. трудова, комунална, училищна, радиационна, хранене и др.)“, за нуждите на Катедрата по „Хигиена, медицинска екология, професионални заболявания и медицина на бедствените ситуации“ при Медицински университет-Плевен.

София, 28.01.2026 г.

Рецензент: **На основание чл. 59 от ЗЗЛД**

(проф. Мишел Израел, д.м.)

OPINION

by Prof. Michel Salvator Israel, MD ,

Department of Hygiene, Medical Ecology, Occupational Diseases and
Disaster Medicine”, Faculty of Public Health, Medical University - Pleven

Subject: Competition for the academic position of "Professor" in Hygiene (including occupational, communal, school, radiation, nutrition, etc.), professional field 7.1. "Medicine", in the Department of "Hygiene, Medical Ecology, Occupational Diseases and Emergency Medicine" at the Faculty of Public Health at MU-Pleven, announced in the State Gazette No. 92 of 31.10.2025.

The opinion was developed on the basis of Order No. 4433/25.11.2025.

One candidate has been admitted to the competition - Assoc. Prof. Dr. Vanya Atanasova Boycheva (Birdanova), PhD, Head of the Department of Hygiene, Medical Ecology, Occupational Diseases and Disaster Medicine at MU-Pleven.

Brief biographical data:

Assoc. Prof. Dr. Birdanova is a Master of Medicine since 1986, Medical University - Pleven. At the same time, she also received the specialty "lecturer in health education". She graduated from the medical specialty "General Hygiene" in 1993, and "Nutrition and Dietetics" in 2016. In 2015, she defended her educational and scientific degree "PhD" in the scientific specialty "Hygiene". She received the academic position "Associate Professor" in 2017.

Her professional development began as a head of the Rural Health Department - a doctor, village of Riben, Dolna Mitropolia Municipality, Pleven District in 1986-1990, and since 1990 she has been at the High Medical Institute Pleven / Medical University - Pleven as an assistant, senior assistant, chief assistant, associate professor, and since 2020 she is the head of the Department of "Hygiene, Medical Ecology, Occupational Diseases and Occupational Health".

Research activity:

The author's reference of Assoc. Prof. Vanya Birdanova , PhD shows fulfillment, many times more than all the requirements for the academic position of "professor", according to the Law on the Development of the Academic Staff of the Republic of Bulgaria and the Regulations for its implementation at MU-Pleven, namely:

- ✓ Defended dissertation in the same scientific specialty – group A – 50 points;
- ✓ Habilitation thesis/monograph – group B – 100 points;
- ✓ Publications - indicators from group G5 to G9 – 100 points, performance – 388.57;
- ✓ Quotations – group D10 to D12 – 100 points, performance – 300 points;
- ✓ Group E – 100 points, performance – 391.82 points.

I will not comment on the dissertation work, nor on the publications related to it.

Publications

Presented by the candidate in foreign and Bulgarian publications, which are referenced and indexed in Scopus and Web of Science, are 9 issues in the following journals: *Journal of IMAB* , *General Medicine* , *Ecology Balkanika* , *Thrace Journal of Science*.

Publications in foreign and Bulgarian non-refereed journals with scientific review or in edited collections with full-text publications are 21 issues and are in the following journals: *International Journal of Infectious Diseases and Therapy*, *Health Policy and Management, Science & Technologies*, *Preventive Medicine* or are publications of MU-Pleven, parts of books, collections, reports or monographs.

In 9 of these published materials, Assoc. Prof. Dr. Birdanova is the first author, which speaks of her personal participation in the publications.

The publications of Assoc. Prof. Dr. Birdanova are mainly in the field of hygiene: environmental hygiene, occupational medicine, nutritional hygiene and prevention of socially significant diseases, as well as some of them - in the field of medical education.

From the official citation report, reviewed databases Scopus, Web of Science and Google Scholar and materials reviewed De visu, 18 citations in foreign sources and 29 citations in Bulgarian sources were found.

The overall impact factor (IF) and Scientific Journal Ranking (SJR) of the candidate from full-text publications and published abstracts in refereed and indexed journals from forums held abroad is: IF = 11.171; SJR = 1.301.

The candidate is quoted in Web of Science, Scopus, Google Scholar. Of these citations, it has an h - index of 1 to 3, which is a relatively high score for published materials.

Textbooks

The candidate has participated in the writing of two textbooks and 1 practical guide – 1 textbook for dentistry students, 1 textbook on food hygiene and 1 guide on food hygiene, intended for public health inspectors.

Scientific projects

Assoc. Prof. Dr. Birdanova has participated in 2 international projects, 2 educational projects and 4 projects funded by MU-Pleven (she is the head of 2 of them).

Participation in scientific forums

Assoc. Prof. Dr. Birdanova is very active in presenting scientific results in scientific forums in Bulgaria and abroad. Her participations are 18 abroad and 51 in Bulgaria.

Assoc. Prof. Birdanova is a member of the European Public Health Association, the Bulgarian Public Health Association, the Bulgarian Scientific Society of Public Health, and the Bulgarian Society of Nutrition and Dietetics.

She has many participations in scientific juries - 26, editorial boards - in JBCR - Journal of Biomedical & Clinical Research , reviews of scientific projects and 1 monograph.

Learning activity

The official report on the teaching workload of Assoc. Prof. Birdanova includes lectures, practical exercises, conducting semester and state exams for students from the faculties of Medicine, Pharmacy, Medical College, Health Care, Public Health. The total number of hours for the last 3 years is 3403 hours, including hours for doctoral students. Part of the quoted hours for teaching students are for foreign students of medicine in English. Assoc. Prof. Dr. Birdanova has supervised 3 doctoral students, 2 of whom have successfully defended their dissertations.

She also participates in the training of postgraduate students in 7 main modules.

Main guidelines of publication activity

In the field of *environmental and food contaminants* (G7-5; G7-8; G8-9; G8-13; G8-16; G8-17). Here, the contributions are in the field of nitrate pollution of water, the potential risk of atmospheric pollutants and such in food with the application of European practices, the risk of dietary exposure to heavy metals (lead, cadmium) in young people, as well as with regard to noise pollution in the area of the city of Pleven.

In the field of *hygienic control when working with biological agents* (G7-1; G8-1; G8-6), the candidate has applied an epidemiological prospective model for the assessment of brucellosis. The occupational nature of the disease, the factors for transmission of the infection, and the guidelines for hygienic control have been established.

Occupational safety and health (G7-2; G7-3; G7-4; G7-7; G8-4; G8-5; G8-18). Various professions and industries have been studied, such as mechanical engineering, forestry, poultry farming, furniture production, and various factors of the working environment and the habits of workers (smoking) have been evaluated for workplace injuries and occupational pathology - type II diabetes mellitus, peripheral nervous system injuries, arterial hypertension. Based on this, recommendations have been made for screening programs for prevention, for the nutrition of workers, and others.

Nutrition, functional foods, dietary approaches (G7-3; G7-9; G8-2; G8-3; G8-7; G8-8; G8-9; G8-14; G8-19; G8-20). Young people, elderly people from rural areas, women, forest workers were studied here, with the aim of assessing the nutritional behavior and diet associated with adverse consequences. As a result of the studies, nutritional models, diet therapy, intervention programs were applied.

Body composition, metabolic syndrome and risky health behavior (G7-6; G8-20). Regional data on body composition are presented, algorithms for dietary consultation have been created, and national recommendations for rational nutrition have been promoted, with the aim of preventing metabolic syndrome.

Medical education – problems and innovations (G8-12; G8-15; G8-21). Assoc. Prof. Birdanova's main contributions in this area are the improvement of nutrition and dietetics programs.

The monograph " Body Composition and Nutrition", by Assoc. Prof. Dr. Birdanova, presented as a habilitation thesis, is an original scientific product that integrates modern and innovative digital methods for assessing body composition and health risk with nutritional strategies supported by scientific evidence and results from own studies.

Comprehensive assessment and analysis of the activity

After carefully reviewing the detailed documentation submitted for the competition, I fully accept the scientific and applied scientific contributions formulated by the candidate in the author's reference - the result of her research activity.

The entire scientific - research and educational activity of Assoc. Prof. Dr. Vanya Boycheva, conducted for more than 30 years, is in the field of nutritional hygiene and other areas of hygiene (occupational, communal), as well as in the methodology of medical education in hygiene.

Her scientific output is vast and with significant results. Her knowledge is based on high-level qualifications, as well as hard work, and she applies them adequately in her scientific and educational work. Assoc. Prof. Dr. Birdanova is a sought-after lecturer by students and postgraduates in medicine and healthcare.

She also has a serious academic workload and administrative responsibility related to the management of the Department of Hygiene at MU-Pleven.

My personal opinion about the candidate, whom I have known since 2010 as a member of the staff of the Department of Hygiene, is that she is extremely hardworking, with serious scientific interests and high erudition.

In conclusion , I strongly suggest that the esteemed Scientific Jury elect Assoc. Prof. Dr. Vanya Atanasova Boycheva (Birdanova), MD, for the academic position of "professor" in the field of higher education "7. Health and Sports", professional field "7.1. Medicine", in "Hygiene (incl. occupational, communal, school, radiation, nutrition, etc.) ", for the needs of the Department of "Hygiene, Medical Ecology, Occupational Diseases and Emergency Medicine" at the Medical University-Pleven.

Sofia, 28.01.2026

Reviewer: **На основание чл. 59 от ЗЗЛД**

(Prof. Michel Israel, PhD)